TORAH OHR · PARSHAS MIKEITZ · MAAMAR 7

רני ושמחי בת ציון כו׳

« Chante et réjouis-toi, fille de Sion »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE
likuteitorah.com/fr/torah-ohr/mikeitz/7/

1 רני ושמחי בת ציון כו'. להבין למה נק' כנס"י [כנסת ישראל] בשם בת כמו בת ציון בת ירושלים.

« Chante et réjouis-toi, fille de Sion », etc. [Nous devons] comprendre pourquoi la Communauté d'Israël est appelée « fille », comme dans « fille de Sion » et « fille de Jérusalem ».

הנה איתא במדרש משל למלך כו' לא זז מחבבה עד שקראה בתי כמ"ש שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך ויתאו המלך יפיך כו' (ופי' יפיך הוא כמו בחי' רעיתי יפתי).

Or, il est rapporté dans le Midrash : « [La parabole] d'un roi », etc. : « Il ne cessa de la chérir jusqu'à l'appeler "ma fille" », comme il est écrit : « Écoute, ô fille, regarde et prête l'oreille ; oublie ton peuple et la maison de ton père, et le roi désirera ta beauté », etc. (Et le sens de « ta beauté » correspond au niveau de « ma bien-aimée, ma belle ».)

לא זז מחבבה עד שקראה אחותי וכמ"ש אחותי רעיתי.

« Il ne cessa de la chérir jusqu'à l'appeler "ma sœur" », comme il est écrit : « Ma sœur, ma bien-aimée. »

לא זז מחבבה עד שקראה אמי וכמ"ש צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו כו' וכתיב הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו ולאמי כתיב:

« Il ne cessa de la chérir jusqu'à l'appeler "ma mère" », comme il est écrit : « Sortez et voyez, filles de Sion, le roi Shlomo, avec la couronne dont sa mère l'a couronné », etc. ; et il est écrit : « Écoutez-Moi, Mon peuple, et prêtez-Moi l'oreille, ô Ma nation (le'umi) » : il est écrit [de manière à pouvoir se lire] le'imi, « Ma mère ».

2 והנה להבין ענין ג' בחי' אלו בעבודת ה' שיש ג' מדרגות בישראל שע"ש [שעל שם] כך נקראו בבחי' הללו.

À présent, [nous devons] comprendre ces trois niveaux dans le service de D.ieu : il existe trois rangs parmi Israël, en raison desquels ils sont désignés par ces noms.

וצריך להבין מ"ש נר הוי"ה נשמת אדם שהנשמה קרויה נרה של שם הוי"ה. והרי פעם אמר הכתוב כי אתה נרי ה' שהוא יתי' נק' נר של נש"י [נשמות ישראל].

Et il nous faut comprendre ce qui est écrit : « L'âme de l'homme est la lampe de Havaya » : l'âme est appelée la lampe du Nom Havaya. Pourtant, ailleurs, l'Écriture dit : « Car Tu es ma lampe, Havaya » : Lui, béni soit-Il, est appelé la lampe des âmes d'Israël.

3 והענין כי הנה כתיב כל הנשמה תהלל יה. פי׳ תהלל מלשון בהלו נרו כוי לשון הארה.

L'explication est la suivante. Il est écrit : « Que toute âme loue (tehallel) Yah. » Tehallel vient de l'expression « lorsque Sa lampe brillait (behilo) », etc., qui désigne une illumination.

וביאור הדבר כי הנה כתיב אני ה׳ לא שניתי ואתה הוא קודם שנבה״ע [שנברא העולם] ואתה הוא כוי.

Et voici l'éclaircissement de la chose : il est écrit : « Moi, Havaya, je n'ai pas changé » ; et « Tu es Lui avant que le monde ait été créé, et Tu es Lui », etc.

4 ואינו כדמיון הנשמה שמתפעלת ומקבלת שינויים ממקרי הגוף לפי שמלובשת ממש בתוך לבושי הגוף בגי׳ לבושיה שהם מחדו״מ [מחשבה דבור ומעשה]

Il n'est pas comme l'âme, qui est affectée et subit des changements en raison de ce qui arrive au corps, car elle est véritablement revêtue dans les vêtements du corps, dans ses trois vêtements que sont la pensée, la parole et l'action.

שמחשבתו של האדם מלבשת את הנשמה ומקיפה מכל צד וממשיכה להטותה אל כל אשר תחפוץ ששם תהא משכן הנשמה והשראתה וכן בדו״מ [בדבור ומעשה].

La pensée d'une personne revêt l'âme, l'entoure de toutes parts et l'incite à se tourner vers tout endroit où [la pensée] le désire, afin que l'âme y réside et y trouve son repos ; il en va de même de la parole et de l'action.

משא״כ אצלו ית׳ כתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם שאינו מקבל שום שינוי ח״ו [חס ושלום] מבריאת העולמות.

En revanche, à Son sujet, béni soit-Il, il est écrit : « Car Mes pensées ne sont pas vos pensées » : Il ne subit absolument aucun changement, à D.ieu ne plaise, du fait de la création des mondes.

5 וכמו שהיה הוא לבדו קודם שנבה״ע [שנברא העולם]. כך הוא לבדו אחר שנבה״ע [שנברא העולם]. שאין העולמות תופסים מקום אצלו ית׳ כלל.

Et de même qu'Il était seul avant que le monde fût créé, ainsi est-Il seul après que le monde a été créé, car les mondes n'occupent absolument aucune place par rapport à Lui, béni soit-Il.

והגם שהוא מחי׳ את כולם וצופה ומביט עד סוף כל הדורות בהשגחה פרטית על כל דרכי איש ועלילות מצעדי גבר.

Et bien qu'Il leur donne à tous la vie, et qu'Il observe et considère jusqu'à la fin de toutes les générations, avec une providence particulière sur toutes les voies de l'homme et sur les actes qui jalonnent ses pas,

6 וכמ״ש עיניך פקוחות על כל דרכי כו׳. אין זה אלא כמאמ׳ [כמאמר] לפניך נגלו כל תעלומות. הכל גלוי וידוע לפניך.

comme il est écrit : « Tes yeux sont ouverts sur toutes les voies », etc. ; cela n'est que comme dans la formule : « Devant Toi, toutes les choses cachées sont dévoilées » ; « Tout est dévoilé et connu devant Toi ».

פי׳ הכל גלוי וידוע. שהם נעשים בבחי׳ גילוי וידיעה לפניו אבל לא שייך עליו לומר שיודע בהם כידיעת האדם שידיעתו מלבשתו ומקפתו

Le sens de « tout est dévoilé et connu » est que ces choses deviennent dévoilées et connues devant Lui ; mais il ne convient pas de dire de Lui qu'Il les connaît comme un homme les connaît, lui dont la connaissance l'habille et l'entoure.

שהוא יתׄ׳ רם ונשא מזה רבבות מדרגות עד אין קץ והוא קדוש ומובדל וג״פ [וג׳ פעמים] קדוש ק״ק [קדוש קדוש] עד שהוי״ה צבאות להוות עולמות מלאכים ונשמות:

Car Lui, béni soit-Il, est élevé et exalté au-dessus de cela par des myriades de degrés, sans fin ; Il est saint et séparé, trois fois saint — « Saint, saint, saint » — jusqu'à [ce qu'Il soit] « Havaya des armées », pour faire exister (lehavos) des mondes, des anges et des âmes.

7 וביאור ענין ג״פ [ג׳ פעמים] קדוש. הוא כי הנה ב׳ ההי״ן שבשם הוי״ה. ה׳ הראשונה בחי׳ מחשבה. וה׳ השניה בחי׳ דבור.

L'explication de la notion de «trois fois saint» est la suivante. Les deux lettres hé du Nom Havaya : la première lettre hé est le niveau de la pensée, et la seconde, le niveau de la parole.

והנה בחי' דבור הוא מקור התהוות העולמות מלאכים ונשמות. וכמ"ש בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם.

Or, le niveau de la parole est la source de l'apparition des mondes, des anges et des âmes, comme il est écrit : « Par la parole de Havaya, les cieux ont été faits, et par le souffle de Sa bouche, toute leur armée. »

8 וג' אותיות הראשונות הם ג"פ [ג' פעמים] קדוש שהוא השתלשלות מעילה לעילה כו' עד שיהיה בחי' ה' אחרונה בחי' דבור.

Et les trois premières lettres correspondent aux trois répétitions de « saint », qui constituent l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), de cause en cause, etc., jusqu'à ce qu'advienne le niveau du hé final, celui de la parole.

כי כדי להיות ה' ראשונה בחי' מחשבה והתפשטות החיות והתהוות איזו הארה צ"ל תחלה בחי' יו"ד שהוא צמצום

Car, pour qu'il y ait la première hé, niveau de la pensée, ainsi que la diffusion de la force vitale et l'apparition de la moindre illumination, il faut d'abord le niveau du yud, qui est le tsimtsoum (contraction).

שמא"ס ב"ה בעצמו לא היו העולמות יכולים לקבל הארה כלל ולא הי' [היה] יכול להתהוות יש מאין כלל אלא ע"י צמצום וכמאמר מכלכל חיים בחסד.

Car, de l'Infini (Ein Sof) lui-même, béni soit-Il, les mondes ne pourraient recevoir aucune illumination, et rien ne pourrait venir à l'existence en tant que quelque chose à partir de rien, si ce n'est par le tsimtsoum, comme le dit la formule : « Il entretient (mechalkel) la vie par la bonté. »

ופי' מכלכל מלשון כלי תוך כלי שלהיות חיים להחיות העולמות צ"ל צמצום בבחי' כלי תוך כלי כי הוא ית' חיי החיים כו':

Et le sens de mechalkel vient de l'expression « un kli (récipient) à l'intérieur d'un kli » : pour qu'il y ait une vie qui vivifie les mondes, il faut un tsimtsoum sous la forme d'un kli à l'intérieur d'un kli, car Lui, béni soit-Il, est la Vie de toute vie, etc.

9 והנה כתיב כי ביה ה' צור עולמים. ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא]. פי' העוה"ב [העולם הבא] הוא תענוג הנשמות שנהנין מזיו השכינה כו'.

Or, il est écrit : «Car par Yah, Havaya a formé (tsour) les mondes» : par le youd, le Monde à venir fut créé. Le Monde à venir est le plaisir des âmes, qui jouissent de l'éclat de la Chekhina, etc.

והתגלות תענוג זה הוא ע"י צמצום אא"ס [אור אין סוף] ב"ה שהוא בחי' יו"ד כי מאא"ס [מאור אין סוף] ב"ה בעצמו ובכבודו כביכול לא היו הנשמות יכולים לקבל מאחר שהם בבחי' נברא וגבול והעוה"ב [והעולם הבא] עצמו הוא בחי' ה"א.

Et la révélation de ce plaisir se fait par le tsimtsoum (contraction) de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui correspond au niveau du youd. Car les âmes n'auraient pu recevoir de l'Or Ein Sof lui-même, béni soit-Il, et dans Sa gloire, pour ainsi dire, puisqu'elles sont des êtres créés et limités. Et le Monde à venir lui-même correspond au niveau du hé.

וע"י יו"ד נברא שתענוג זה שמשיגים הוא בחי' יש. כמ"ש להנחיל אוהבי יש. ש"י עולמו' [עולמות]. וכדי להתהוות יש מאין המוחלט צ"ל בחי' צמצום.

Et c'est par le youd qu'il fut créé, [c'est-à-dire que] ce plaisir que [les âmes] saisissent est du niveau du yesh (quelque chose), comme il est écrit : «transmettre en héritage à ceux qui M'aiment le yesh» : [yesh signifie] trois cent dix mondes. Et pour faire advenir un yesh à partir du néant absolu, il faut le niveau du tsimtsoum.

10 והנה שכר מצוה מצוה. פי' שהמצוה בעצמה ממשכת מתן שכרה וכמ"ש יגיע כפיך כי תאכל שע"י המצות שאדם עושה בעוה"ז הוא ממשיך להיות גילוי הג"ע [הגן עדן] שיומשך התגלות תענוג הנשמות.

À présent, «la récompense d'une mitsva [commandement] est la mitsva». Cela signifie que la mitsva elle-même attire l'octroi de sa récompense, comme il est écrit : «Quand tu mangeras le fruit du labeur de tes mains» ; par les mitsvot qu'une personne accomplit dans ce monde, elle attire la révélation du Jardin d'Éden, de sorte que la révélation du plaisir des âmes soit attirée.

וכמ"ש ויניחהו בג"ע [בגן עדן] לעבדה אלו רמ"ח מ"ע [מצות עשה]. שע"ז הוא עושה את הג"ע [הגן עדן].

Comme il est écrit : «Il le plaça dans le Jardin d'Éden pour le travailler» : il s'agit des 248 mitsvot positives, car c'est par elles qu'il fait le Jardin d'Éden.

וזהו כל הנשמה תהלל יה. פי' תהלל ותאיר הארת והמשכת היו"ד שהיא בחי' הצמצום להיות בה' עלאה בחי' עוה"ב [עולם הבא] שהיא בחי' יש מאין להנחיל אוהבי יש כנ"ל:

Et c'est là le sens de : « Que toute âme loue Yah. » Cela signifie : [que toute âme] fasse rayonner et illumine le rayonnement et l'attraction vers le bas du youd, qui est le niveau du tsimtsoum (contraction), afin que se trouve dans le hé supérieur le niveau du Monde futur, qui est celui de l'être issu du néant, « pour léguer à ceux qui M'aiment le yesh [l'être] », comme mentionné plus haut.

11 אך היינו כל הנשמה דייקא. כי נשמה מלשון נשימה שבאדם שהיא בחי' רו"ש [רצוא ושוב]. כי הנשמה היא כמ"ש אשום ואשאף יחד. ששואף ההבל ונכנס ויוצא.

Mais il s'agit précisément de « toute nechama (âme) ». Car nechama vient du mot désignant la respiration (nechima) chez l'homme, qui est le niveau de la course et du retour. En effet, il est écrit à propos de l'âme : « J'expirerai et aspirerai ensemble » : on aspire le souffle, qui entre et sort.

וע"ש [ועל שם] זה נק' נשמה שהיא מקור כל הנשימות וכללותן. ולכן הלב דופק תמיד ברו"ש [ברצוא ושוב].

C'est pour cela qu'elle est appelée nechama : elle est la source de toutes les respirations et les englobe toutes. C'est pourquoi le cœur bat constamment selon un mouvement de course et de retour.

משא"כ שאר כל האברים שוקטים ונחים. ועל עמדם יעמודו כי רוח החיות של הנפש הוא בדם הלב דוקא.

Il n'en va pas ainsi des autres membres, qui restent silencieux et au repos, et demeurent en place ; car l'esprit de vie de l'âme se trouve précisément dans le sang du cœur.

12 והנה בחי' הרצוא של הנשמה הוא בחי' מס"נ [מסירות נפש] בק"ש [בקריאת שמע]. והיינו מסירת הרצון כי נפש הוא הרצון כמ"ש אין נפשי אל העם הזה כוי.

Or, le niveau de l'« élan » de l'âme est celui du sacrifice de soi (messirout néfech) dans la récitation du Chéma. Cela signifie remettre sa volonté, car nefesh signifie volonté, comme il est écrit : « Mon âme (nafchi) n'est pas tournée vers ce peuple », etc.

דהיינו שיעקור רצונו המלובש בהבלי עולם. ולהיות לו רק רצון א' לאביו שבשמים.

C'est-à-dire qu'il déracine sa volonté investie dans les vanités du monde, afin de n'avoir qu'une seule volonté : celle qui est tournée vers son Père dans les cieux.

13 וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ. שאין לו חפץ ורצון אחר כלל.

Comme il est écrit : « Qui ai-je dans les cieux ? Et avec Toi, je ne désire rien sur terre » : il n'a absolument aucun autre désir ni aucune autre volonté.

והיינו בשומו ללבו שאין עוד מלבדו והכל בטל אליו יתי. וכל הדברים שבעוה"ז הנפרדים ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] הוא רק לפי שנפלו בשבה"כ [בשבירת הכלים].

C'est-à-dire en prenant à cœur qu'il n'y a rien d'autre que Lui et que tout est dans un état d'annulation de soi (bitoul) devant Lui, béni soit-Il. Et toutes les choses de ce monde qui sont séparées, un yesh (une existence autonome) et une chose en soi, ne le sont que parce qu'elles sont tombées lors de la brisure des réceptacles.

14 וכמ"ש לי הכסף ולי הזהב נאם ה' שהכסף והזהב הגשמיים הם נתגשמו בירידתם מטה מטה בהשתלשלות רבות ועצומות. אבל במקורם למעלה הם לי ובטלים אלי לפי ששרשם הוא מבחי' נאם ודבר ה'.

Comme il est écrit : « L'argent est à Moi, l'or est à Moi, dit Havaya » : l'argent et l'or physiques ont pris une forme matérielle en descendant toujours plus bas, à travers les nombreux et immenses degrés de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) ; mais, dans leur source en haut, ils sont « à Moi » et se trouvent dans l'annulation de soi (bitoul) devant Moi, car leur racine relève du niveau de l'énoncé (neoum) et de la parole de D.ieu.

15 וכל מה שיעמיק בזה ויותר מזה לבבו יבין שלא לנטות ולא לימשך בלתי להי' לבדו. ויהיה רצונו רק אליו יתי לדבקה בו עד מיצוי הנפש.

Et plus il approfondira cela, et même davantage, plus son cœur comprendra qu'il ne doit pencher ni se laisser entraîner vers quoi que ce soit d'autre que D.ieu seul. Sa volonté ne se portera que vers Lui, béni soit-Il, afin de s'attacher à Lui jusqu'à l'épuisement de l'âme.

ואחר שיהיה כך ברצוא יהיה כך בשוב להיות והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך כוי

Et après avoir été ainsi dans la « course », il sera ainsi dans le « retour » : « Ces paroles que Je t'ordonne aujourd'hui seront sur ton cœur, et tu en parleras lorsque tu seras assis dans ta maison et lorsque tu marcheras en chemin », etc.

כי אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד"א [ד' אמות] של הלכה בלבד. פי' מאחר שהוא קדוש כו'.

Car « le Saint béni soit-Il n'a dans Son monde que les quatre coudées de la halakha ». Cela signifie : puisqu'Il est saint, etc.,

אין לו שייכות להיות שורה ומתלבש בעולם אלא ע"י ד"א [ד' אמות] של הלכה שע"י נעשה דירתו ממש בתחתונים שהיא חכמתו ורצונו כו'

Il n'a aucun lien avec le monde qui Lui permette d'y résider et de s'y revêtir, si ce n'est par les quatre coudées de la halakha ; c'est par elles que se constitue véritablement Sa demeure dans les mondes inférieurs, laquelle est Sa sagesse et Sa volonté, etc.

וזה כל האדם להיות רץ לבך ושוב לאחד כו' כי בע"כ [בעל כרחך] אתה חי כו'.

Et voilà tout l'homme : être [dans l'état où] « ton cœur court, et retourne vers l'Un », etc., « car malgré toi, tu vis », etc.

16 ובזה תהיה כל הנשמה תהלל יה כי ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] אתעדל"ע [אתערותא דלעילא]. שע"י בחי' רצוא שבעבודת האדם כך הוא למעלה בחי' הסתלקות וצמצום אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה.

Et c'est ainsi que «toute âme louera Yah», car, par un éveil d'en bas, [survient] un éveil d'en haut. À l'aspect de l'«élan» dans le service de l'homme correspond, en haut, l'aspect du retrait et du tsimtsoum (contraction) de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il.

וע"י בחי' שוב כך הוא בחי' המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בהשתלשלות המדרגות למטה מטה כדי להאיר התגלות התענוג של הנשמות להתענג על ה'.

Et par l'aspect du «retour» se produit l'aspect de l'attraction de l'Or Ein Sof, béni soit-Il, à travers l'enchaînement descendant des niveaux (hichtalchelout), toujours plus bas, afin de faire luire la révélation du plaisir des âmes à se délecter en D.ieu.

וזהו ה' צלך כצל שהוא פונה אחרי האדם. כך הוא יתי' כביכול צל שלך. והיינו על יד ימינך דהיינו ע"י אהבה במס"נ [במסירות נפש] בבחי' רצוא כנ"ל.

Et c'est là le sens de «Havaya est votre ombre»: comme une ombre qui se tourne à la suite d'une personne, ainsi Lui, béni soit-Il, est, pour ainsi dire, votre ombre. Et c'est là le sens de «à votre droite», c'est-à-dire par l'amour accompagné du sacrifice de soi (messirout néfech), dans l'aspect de l'«élan», comme dit plus haut.

וזהו נר הוי"ה נשמת אדם שנשמת אדם שהוא בחי' נשימה ברו"ש [ברצוא ושוב] היא בחי' נר להאיר ולהמשיך אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה בג"ע [בגן עדן] כו':

Et c'est là le sens de « L'âme de l'homme est la lampe de Havaya » : l'âme de l'homme, dont la respiration se fait dans l'élan et le retour, est l'aspect d'une lampe, destinée à éclairer et à attirer l'Or Ein Sof, béni soit-Il, dans le Jardin d'Éden, etc.

17 אך כדי לבא למדרגת בחי' רו"ש [רצוא ושוב] הנ"ל א"א לאדם להגיע ע"י התבוננות בה' אחד ברוח בינתו לבד שמשכלו ובינתו לא תוליד אהבה כזו.

Mais, pour parvenir au niveau de l'élan et du retour mentionné plus haut, l'homme ne peut y arriver en contemplant que D.ieu est Un, avec le seul esprit de son entendement, car son intelligence et son entendement ne feront pas naître un tel amour.

הגם שע"פ שכלו ותבונתו יבין שכך יאתה מ"מ לא יגרום כח המושך בפו"מ [בפועל ממש]

Même si son intelligence et son entendement lui font comprendre qu'il convient d'aimer ainsi, cela ne produira pourtant pas la force qui attire [la personne] dans la pratique effective.

אלא עז"נ [על זה נאמר] כי אתה נרי הוי"ה. אתה הוא בחי' תומ"צ [תורה ומצות]. כי א"ת הם בחי' אותיות התורה מא' ועד ת"ו.

Mais c'est à ce sujet qu'il est dit : « Car Tu es ma lampe, Havaya. » Ata est le niveau de la Torah et des mitsvot, car alef et tav sont l'aspect des lettres de la Torah, de alef à tav.

18 וה' הוא בחי' המצות. וע"ז וה' יגיה חשכי שיש חשך המחשיך ומונע מלהאיר אור האהבה לה' הגם שיתבונן שכך יאתה. והוא חשך הגוף ונפש החיונית המלבישים את נפש האלקית.

Et la lettre hé correspond au niveau des mitsvot. Par cela, « et Havaya illumine mon obscurité » : car il est une obscurité qui obscurcit et empêche la lumière de l'amour pour D.ieu de briller, bien qu'il médite sur le fait qu'il convient d'agir ainsi. C'est l'obscurité du corps et de l'âme vitale, qui enveloppent l'âme divine.

וצ"ל תחלה סומוע"ט [סור מרע ועשה טוב] ע"י שיהי' [שיהיה] ממארי דחושבנא ממעשים ודבורים ומחשבו' [ומחשבות] אשר לא לה' המה כל ימי חיי הבלו כל חד לפום מאי דידע בנפשו נגעי לבבו

Et il faut d'abord « s'écarter du mal et faire le bien », en étant l'un des « maîtres du bilan », [en dressant le compte] des actes, des paroles et des pensées qui n'étaient pas pour D.ieu pendant tous les jours de sa vie vaine, chacun selon ce qu'il connaît de son âme, « les plaies de son cœur »,

שהם המונעים ומעכבים את אור האהבה כי כל איש אשר בו מום לא יקרב לחם אלקיו לא יגש להקריב כו'.

qui empêchent et retiennent la lumière de l'amour. Car «tout homme qui a une infirmité ne s'approchera pas pour offrir le pain de son D.ieu ; il ne s'avancera pas pour présenter», etc.

19 וכדכתיב ותמימים ינחלו טוב ואין טוב כו'. משא"כ בעלי מומין שבעלי מומין פסולין לגבי מזבח.

Comme il est écrit : «Les hommes intègres hériteront du bien», et «il n'y a pas de bien», etc. Il n'en va pas de même des êtres porteurs d'un défaut, car les êtres porteurs d'un défaut [animaux] sont disqualifiés pour l'autel.

ואף אם עלו ע"ג [על גבי] מזבח מורידין אותן. וכשם שהוא בקרבנות כך הוא בכל אשר יקריב נפשו להי' כל איש אשר בו מום לא יוכל ליקרב בק"ש [בקריאת שמע] להיות לו מס"נ [מסירות נפש] באמת

Et même s'ils ont été amenés sur l'autel, on les en fait descendre. De même que pour les offrandes, il en va ainsi de quiconque offre son âme à D.ieu : tout homme qui présente un défaut ne peut s'approcher, lors de la récitation du Chema, pour parvenir au véritable sacrifice de soi (messirout néfech).

ומורידים אותו מלמעלה ומפילים אותו למטה עד אשר ישוב אל ה' וירחמהו כו'. ואז נותנים לו סיוע מלמעלה להיות מעורר את האהבה להי' בק"ש [בקריאת שמע].

On le fait descendre d'en haut et on le précipite en bas, jusqu'à ce qu'il «retourne vers Havaya, et qu'Il ait pitié de lui», etc. Alors, on lui accorde une aide d'en haut afin qu'il éveille l'amour de D.ieu dans la récitation du Chema.

20 והנה בחי' זו נק' בת בחי' מקבל שאין נפשו בטילה להי' במס"נ [במסירות נפש] בטבע עד אשר יערה עלי' [עליה] רוח ממרום ועז"נ [ועל זה נאמר] שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך.

À présent, ce niveau est appelé «fille», le niveau d'une réceptrice : celle dont l'âme n'est pas, par nature, dans l'annulation de soi (bitoul) devant D.ieu avec le sacrifice de soi (messirout néfech), «jusqu'à ce qu'un esprit soit répandu sur [elle] d'en haut». C'est à son sujet qu'il est dit : «Écoute, ô fille, et vois ; incline ton oreille, et oublie ton peuple et la maison de ton père.»

פי' עמך ובית אביך. היינו מה שהורגלת בו ונמשכת אחריהם בהבלי העולם. עכ"פ [על כל פנים] שכחי לפנות דעתך לקבל ע"ע [על עצמו / על עצמך] עומ"ש [עול מלכות שמים] שצריך להיות כלי לקבל את אור האהבה הבאה מלמעלה.

Le sens de «ton peuple et la maison de ton père» est : ce à quoi tu t'es habituée et ce que tu as suivi, dans les vanités du monde. À tout le moins, oublie [ces choses], afin de libérer ton esprit pour prendre sur toi le joug du royaume des Cieux — l'acceptation du joug (kabbalat ol) —, car il faut être un réceptacle pour recevoir la lumière de l'amour qui vient d'en haut.

21 ואזי ויתאו המלך יפיך. יופי ההארה שיאיר את האהבה שהיא בחי' נר כנ"ל. ועז"נ [ועל זה נאמר] תתן אמת ליעקב.

Et alors : «Le roi désirera ta beauté» : la beauté de l'illumination qui éclairera l'amour, lequel est du niveau d'une lampe, comme dit plus haut. Et à ce sujet, il est dit : «Tu accorderas la vérité à Yaakov.»

כי נש"י [נשמות ישראל] הם בי' בחי' יעקב וישראל. ישראל הוא בחי' כי שרית ותוכל שכבר גבר ונצח המלחמה

Car les âmes d'Israël sont de deux niveaux, Yaakov et Yisrael. Yisrael est du niveau de «car tu as lutté et tu as prévalu» : il a déjà surmonté et remporté la bataille.

משא"כ יעקב יו"ד עקב דהיינו שירד מטה בבחי' עקב אלא שיש לו בחי' יו"ד בראשו שאליו יומשך ממטה למעלה.

Yaakov, en revanche, signifie youd ékev (youd, talon) : il est descendu en bas, au niveau du talon, mais il a un youd à sa tête, vers lequel il sera attiré d'en bas vers le haut.

ועדיין אין לו בחי' אמת בנפשו בטבע ממש. רק שהי' יתן אמת ע"י סיוע מלמעלה.

Et il n'a pas encore dans son âme, par nature, le niveau de vérité ; c'est seulement D.ieu qui lui accordera la vérité, grâce à une aide d'en haut.

וחסד לאברהם פי' שיהיה בחי' אברהם הוא בחי' האהבה שהיא באה בתורת חסד מלמעלה. וכ"ז [וכל זה] הוא מימי קדם מבחי' תשובה שקדמה לעולם:

«La bonté envers Avraham» : cela signifie que le niveau d'Avraham est celui de l'amour qui lui vient d'en haut comme un don de bonté. Et tout cela vient «des jours d'autrefois», du niveau de la techouva (retour), qui a précédé le monde.

22 וביאור ענין אחותי. הוא בחי' ומדרגת מארי תורה שתורתם אומנתם כי במעלת התורה איתא במדרש מצינו שויתר הקב"ה על ג"ע [גילוי עריות] וש"ד [ושפיכות דמים]. ולא ויתר על בטול תורה.

Et l'explication de la notion de « ma sœur » est qu'elle correspond au niveau et au rang des maîtres de la Torah, dont la Torah est l'occupation. Car, au sujet de la grandeur de la Torah, il est dit dans le Midrash : « Nous trouvons que le Saint béni soit-Il a passé outre aux relations interdites et à l'effusion de sang, mais n'a pas passé outre à la négligence de l'étude de la Torah. »

והענין כי הנה עסק התורה הוא המשכת דירתו ית' בתחתונים

L'explication est que l'étude de la Torah fait descendre Sa demeure, béni soit-Il, dans les mondes inférieurs.

כי כל עניני התורה אסור ומותר. כשר ופסול. טמא וטהור. הוא רק הבדלה בין טוב לרע. וכמ"ש להבדיל בין החיה הנאכלת ובין כוי.

Car toutes les questions de la Torah — ce qui est interdit et ce qui est permis, ce qui est cachère et ce qui est impropre, ce qui est impur et ce qui est pur — ne sont qu'une distinction entre le bien et le mal, comme il est écrit : « pour distinguer entre l'animal qui peut être mangé et entre… », etc.

23 והנה כתיב בי מלכים ימלכו. ואמרו מתניתין מלכתא שהיא כמלך שמצוה לעשות כך וכך כוי כמ"ש במ"א.

Or, il est écrit : « Par moi les rois règnent », et il a été dit : « La Mishnah est une reine », car elle est comme un roi qui ordonne de faire ceci et cela, etc., comme cela est expliqué ailleurs.

והנה כתיב אם תגביה כנשר כוי. משם אורידך נאם ה' שנאם ה' ודבורו הוא המוריד ומשפיל הקליפות וס"א [וסטרא אחרא] למטה ויתפרדו כל פועלי און.

Et il est écrit : « Même si tu t'élèves comme l'aigle… de là, Je te ferai descendre, dit le Nom Havaya » : c'est l'« énoncé » du Nom Havaya et Sa parole qui font descendre et abaissent les kelipot (écorces) et la sitra a'hra (l'autre côté), vers le bas, et « tous ceux qui commettent le mal seront dispersés ».

וכך האדם ע"י עסקו בתורה. ומבדיל בין איסור והיתר. ובין כשר לפסול כנ"ל. הנה הוא מוריד האיסור והפסול ומדחהו למטה ע"י דבר ה' אשר בפיו זו דבר הלכה

Il en va de même pour une personne, par son étude de la Torah : elle distingue l'interdit du permis, et ce qui est cachère de ce qui est invalide, comme mentionné plus haut ; elle fait ainsi descendre l'interdit et ce qui est invalide, et les repousse vers le bas, par « la parole de D.ieu » qui est dans sa bouche : « c'est la parole de la halakha ».

נתקיים בו ועל ידו משם אורידך נאם ה' ולכן נק' ישראל אחים וריעים להקב"ה. וכמ"ש להנחיל אוהבי יש. למען אחי וריעי כו':

[Ainsi,] cela s'accomplit en lui et par lui : « de là, Je te ferai descendre, dit Havaya ». C'est pourquoi les Israélites sont appelés frères et compagnons du Saint béni soit-Il, comme il est écrit : « léguer le yesh (l'existence) à ceux qui M'aiment », et « pour mes frères et mes compagnons », etc.

24 וזהו הקל קול יעקב והידים ידי עשו. שבזמן שהקל קול יעקב אין ידי עשו שולטות בו.

Et c'est là le sens de ces mots : « La voix est la voix de Yaakov, et les mains sont les mains d'Eisav » : au moment où la voix est la voix de Yaakov, les mains d'Eisav ne dominent pas sur lui.

כי אין יניקה לחיצונים מאחר שמבדילים ומבררים. והיינו בזמן שהקל קול. פי' שהקול עליון הוא דבר ה' מתחבר בקול שלמטה

Car les forces extérieures ne peuvent recevoir aucune vitalité, puisque [l'on] sépare et affine. Et c'est cela, « au moment où la voix est une voix » : cela signifie que la voix supérieure, qui est la parole de D.ieu, s'unit à la voix d'en bas,

להיות כמ"ש ואשים דברי בפיך וכתיב ודברי אשר שמתי בפיך דברי ממש שאז הוא בחי' מתניתין מלכתא.

de sorte que cela soit conforme à ce qui est écrit : « Et J'ai mis Mes paroles dans ta bouche », et à ce qui est écrit : « Et Mes paroles que J'ai placées dans ta bouche » : « Mes paroles » au sens propre. Car alors, c'est le niveau de « la Mishnah est reine ».

25 ובחי' זו נק' אחותי רעיתי יונתי תמתי. א"ת [אל תקרי] תמתי אלא תאומתי שנעשו בחי' אחים תאומים ממש כביכול.

Et ce niveau est appelé « ma sœur, ma bien-aimée, ma colombe, ma parfaite (tamasi) ». Ne lis pas tamasi, mais te'omasi (« ma jumelle ») : ils deviennent, pour ainsi dire, de véritables frères jumeaux.

אך כל האומר אין לי אלא תורה אפי' [אפילו] תורה אין לו. כי מעלת התורה היא משום דאורייתא וקוב"ה [וקודשא בריך הוא] כולא חד.

Cependant, « celui qui dit : "Je n'ai que la Torah" n'a même pas la Torah ». Car la grandeur de la Torah tient au fait que la Torah et le Saint béni soit-Il ne font qu'un.

26 וצ"ל גם באדם למס"נ [למסירות נפש] באחד שמשם מקור התורה ולהיות לו רק רצון א' כוי כנ"ל.

Il faut aussi que l'homme ait le sacrifice de soi (messirout néfech) dans « Un », car c'est de là que provient la source de la Torah, et [il doit] n'avoir qu'une seule volonté, etc., comme mentionné plus haut.

שעי"ז הוא ממשיך גילוי התורה שמשם מקור חוצבה ושרשה דאורייתא מחכ' [מחכמה] נפקת. וכתיב ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל. פי' כי הנה יש ב' בחי' ישראל ויעקב.

Car, par cela, il fait descendre la révélation de la Torah, puisque c'est de là que proviennent la source d'où elle a été taillée et sa racine : « la Torah émane de 'Hokhma (sagesse) ». Et il est écrit : « Il a établi un témoignage en Yaakov et placé une Torah en Yisrael. » Le sens est le suivant : il existe deux niveaux, Yisrael et Yaakov.

27 וכנגד זה יש ב' בחי' בתורה עדות ותורה. ומבחי' יעקב נמשך בחי' עדות ומבחי' ישראל נמשך בחי' תורה.

Et, parallèlement à cela, il y a deux niveaux dans la Torah : le témoignage et la Torah. Du niveau de Yaakov est attiré le niveau du témoignage, et du niveau de Yisrael est attiré le niveau de la Torah.

וכמ"ש ועשיתם אתם אתם כתיב. וכתיב אשר יעשה אתם האדם. כי ע"י האדם נמשך בחי' תומ"צ [תורה ומצות].

Comme il est écrit : « Vous les ferez (osam) » ; il est écrit [de manière à pouvoir se lire] atem, « vous ». Et il est écrit : « qu'un homme accomplira (osam) ». Car c'est par l'homme que le niveau de la Torah et des mitsvot est attiré.

והיינו ע"י מס"נ [מסירות נפש] באחד שאז כל הנשמה תהלל יה כוי כנ"ל. ובחי' זו נקראת אמי שהוא בחי' אם הבנים.

Cela se fait par le sacrifice de soi (messirout néfech) dans « Un », car alors « toute âme louera Yah », etc., comme mentionné plus haut. Et ce niveau est appelé « ma mère », c'est-à-dire le niveau de « la mère des enfants ».

שהיא היא המוליד הגילוי אלקות אוא"ס [אור אין סוף] בי"ה בג"ע [בגן עדן] ותענוג הנשמות זו תורה ועבודה כוי. ולע"ל [ולעתיד לבוא] כתיב רני ושמחי בת כוי. שבחי' בת תעלה ביתר שאת כנ"ל. ולהיות אשת חיל עט"ב [עטרת בעלה] כוי כמ"ש במ"א:

Car c'est elle qui donne naissance à la révélation de la divinité, la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, dans le Jardin d'Éden, ainsi qu'au plaisir des âmes ; c'est là la Torah et le service divin, etc. Et au sujet des temps à venir, il est écrit : « Chante et réjouis-toi, fille… » : le niveau de la « fille » s'élèvera avec une dignité supérieure, comme mentionné plus haut, et elle sera « une femme de valeur, couronne de son mari », etc., comme expliqué ailleurs.

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/mikeitz/7/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak